GAZETA KRAKOWSKA

Nro 71.

z KRAKOWA dnia 3 WRZEŚNIA 1828 ROKU we SRODĘ.

Z Warszawy d. 27 Sierpnia.

Rada Królewskiego Uniwersytetu.

Podaie ninieyszem do wiadomości: że ogłoszony Konkurs do wakuiącey w tuteyszym Uniwersytecie Katedry Analizy wyższey, iuż został rozwiązanym. Z pomiędzy pięciu rozpraw złożonych w odpowiedzi na zadania, rozprawa z godłem Grzepskiego: " Między wszystkiemi siedmią nauk, które przodkiem od Greków do Rzymian, a potem od Rzymian do nas prayszły, &c.,, otrzymała pierwszeństwo. Autorem tey rozprawy iest W. Augustyn Frączkiewicz, Doktor Filozofii, Professor dotychczasowy Liceum Krakowskiego, któremu w skutku dopełnionych z chlubą przezeń wszelkich warunków, iakich w tey mierze wymagaią Ustawy Uniwersyteckie, wydaną została nominacyia na Professora stałego powyższey Katedry, i tenże z początkiem nadchodzącego roku szkolnego, rozpocznie swoie obowiązki.

W Warszawie d. 14 Sierpnia 1828 r.
Za Rektora Prezyduiącego,
Dziekan Wydziału Prawa i Administr:
Bandtkie.
Za Sekretarza Jener: Uniwersytetu
Trzciński.

Donoszą ze Lwowa, że X. Franciszek Siarczyński zaymuie się teraz wydaniem 4 tomu: Ossolińskiego Wiadomości historyczno-krytycznych; niemniey podaie do druku swoię jeografiią Gallicyi, maiącą się składać z 4ch grubych tomów.

Utalentowany nasz rodak P. Prek, lecz głuchoniemy, zaymuie się przerysowaniem portretów w zbiorach Gallicyyskich sławnych Polaków, których wizerunki dotychczas sztychem nie były ogłoszone. Gdy zbiór iego iuż iest dość znaczny, zawiązało się towarzystwo w celu ogłoszenia sztychem iego pracy. Ma bydź sprowadzony z zagranicy dobry rytownik, który ma pracę P. Preka pod iego dozorem przenieść na blachę. Portrety te wychodzić będą w poszytach, w formacie półarkuszowym, z dodaniem biografii osoby przedstawioney. — Wkrótce wyydzie prospekt dzieła.

Statek parowy pod Potokiem, zwany Victory, iest ciągle przedmiotem ciekawości mieszkańców stolicy, którzy po raz pierwszy maią sposobność widzenia na Wiśle budowę, urządzenie wewnętrzne, porządek, a nawet wytworność, tak nieskończenie różne od

przymiotów statków w kraiu naszym używanych. Przyzwyczaieni do widoku często zasmucaiącego naszych galarów, dubasów, iadwig, a nawet berlinek, słusznie dziwiemy się daleko posuniętemu porządkowi, czystości i dogodności, niemniey budowie tego statku. W iego pokoiu iadalnym, pomieścić się może wygodnie przeszło 40 osòb, a pomimo, że machina parowa nie mało mieysca zaymuie, ma on ieszcze pokoik dla dam, dwa pokoiki dla Kapitana, kuchnią Angielską, spiżarnią, składy &c. Victory wystawiony był w Ameryce północney, iest już używany i kosztować miał wraz z mnieyszym nieco, ale zupełnie nowym statkiem parowym, zwanym Xawery, który przeznaczony został do Petersburga, 27,000 dukatów. Długość iego, nie iest większa od długości naszych berlinek, ale środkowey szerokości pokładu ma 15 kroków. Jest on na Wisłę za wielki, i nie będzie mógł bydź używany. Pomimo niestałey pogody, odległości od miasta i opłaty składaney w Sklepie Dobroczynności, odwiedziło go od Niedzieli, przez trzy dni przeszło 600 osób. Należałoby życzyć dla pomyślności naszey żeglugi, aby się znaleźli przedsiębiercy, którzyby na wzór tego statku zaprowadzić chcieli na Wiśle mnieysze i głębokości iey odpowiednie.

Na ostatnich targach Warszawskich płacono za korzec Żyta zł: od 11 i pół do 13;— Pszenicy od 22 do 26; — Jęczmienia od 8 do 9, — Owsa od 5 i pół do 8; — Siana furę iednokonną od 11 do 20; parokonną od 23 do 25 i pół. — Słomy furę od 5 i pół do 7 i pół.

Z Petersburga d. 26 Lipca D. K.
(Z Dziennika Petersburgskiego.)

Rada Instytutów kredytowych zgromadziła się dnia 18go t. m., pod przewodnictwem Ministra Skarbu, Jenerała piechoty Kankrina, który zanim do zdania sprawy przystąpił, zagaił pierwey posiedzenie w ten sposób: — „Mości Panowie! Nadeszła chwila przełożenia wam rachunków Instytutów kredytowych z roku 1827. Kiedym wam objaśniał rachunki z roku 1826, miałem zaszczyt wyłożyć szczegółowo wypadki systemu kredytowego przez Nas przyiętego, i wpływ korzystny iego na opinią publiczną pod względem naszych zakładów kredytowych roku 1827, z którego rachunki teraz są wam przełożone, nie ukazuie nam pod tym względem żadney niekorzystney dla nas okoliczności, a nawet, w ciągu woyny Perskiey, kurs naszych kapitałów nie doznał żadney wielkiey zmiany. Tymczasem, w sprawach Europeyskich gotowała się wielka odmiana, której nie mogę pominąć, chociaż właściwie należy do roku bież. Pokóy, który rozciągał zbawienne skutki niemal na wszystkie ucywilizowanego świata części, przerwany został, pomimo wszelkich usiłowań naszych o utrzymanie go, przez woynę, która zapewne nie długo potrwa, która wszakże, sądząc z dawnieyszego spraw biegu w epokach podobnych, mogłaby mieć wpływ znaczny na działania kredytowe. Ale same czyny dowiodły ustalenia naszego kredytu; kurs naszych kapitałów, który przed woyną nieco się zmienił, ustalił się natychmiast, iak tylko zniknęła niepewność, a nawet znacznie się podniósł. Nasz kurs wexlowy, który nadto zależy w naywiększey części od powodzenia handlu, również prawie żadnego nie doznał wstrząśnienia. Wypadki te przypisać należy bez wątpienia zaufaniu publiczności w prawości naszych zamiarów i ustaleniu naszego skarbu. Z własnych funduszów opędziliśmy całkowicie koszta woyny, a szczególnie posłużyły do tego kapitały rezerwowe kommis-

syi umarzaiącey, które nietylko nie wyczerpały się, ale nadto zostały pomnożone summami przez rząd Perski zapłaconemi. Możemy zatem spokoynie spoklądać na dalsze prowadzenie woyny rozpoczętey, i w żadnym razie, o akuratności wypłat kredytowych nie będzie można powątpiewać.,, — Po tey przemowie przystąpił Minister do zdania sprawy, w którem uwiadomił, że w ciągu roku 1827 nie zaciągniono do wielkiey xięgi żadnego długu z terminem, że z dawnieyszych długów podobnych blisko 20,000,000 rubli, zamieniono na dług wieczny, że w dniu 1 Stycznia r. b. dług Hollenderski wynosił 45,600,000 zł: Hol:, dług z terminem i wieczny 652,396,012 r. nakoniec, że kommissyia umarzaiąca zapłaciła tak prowizyi iak upłat 11,064,314 r. W dniu 1 Stycznia r. b. znaydowało się w obiegu 595,776,319 rubli assygnacyynych. Z powodu wielkiego nagromadzenie kapitałów, zaciągnął rząd od banku pożyczkę na budowle i inne publiczne zakłady, a nadto pożyczył na koszta woyny 6,700,000 rubli, iako depozyt prywatny złożono w banku pożyczki w ciągu 1827, oprócz kilku tysięcy rubli srebrnych 60,326,217 rubli; 13,000,000 rubli banku handlowego i 3,000,000 lombardowych. Bank pożyczki pożyczył prywatnym 32,623,688 rubli assygnacyynych i 11,800 rubli srebr: kapitał pierwiastkowy banku handlowego wynosił 30,000,000 rubli assygnacyynych. Czysty zysk banku i iego kantorów, po odciągnieniu wszelkich wydatków, przyniósł 1,608,661 rubli.

(Z Gazety Senackiey.)

W Naywyższych Ukazach do Rządzącego Senatu, roku 1828 wydanych, wyrażono:

Dnia 1go Lipca (w obozie pod Bazardzikiem). "Ze względu na gorliwość i zasługi Posłów Naszych, przy Dworze Rzymskim: Rzeczywistego Radcy Stanu Xiążęcia Gagarina, i przy Dworze Portugalskim, Rzeczywistego Radcy Stanu Leona Hrabi Potockiego, Nayłaskawiey mianuiemy ich Radcami Taynemi.,,

Dnia 4 Lipca (w obozie pod Kozłudzi). "Zgodnie z przedstawieniem J. C. Mości Cesarzewicza, z uwagi na to, że Porucznik gwardyi pułku Podolskiego kiryssyerów, Alexandrow, przez odznaczaiącą się służbę uznany za godnego stopnia officera gwardyi, Rozkazuiemy: synów iego Alexandra i Mikołaia, spłodzonych przed podniesieniem go na officera, wynieść do godności szlachectwa.,,

Dnia 7 Lipca (w obozie pod Janibazarem). "Znaydniącego się przy Nayukochańszey Siostrze Naszey, J. C. Mości Wielkiey Xiężnie Maryi Pawłownie, Sekretarzem, Radcę Kollegialnego Karola Otto, liczącego się dotąd w Ministeryum Narodowego Oświecenia, Rozkazuiemy przyłączyć do wiedzy Kollegium Państwa spraw zagranicznych, z wypłacaniem zamiast pobieranych przezeń dotąd po siedmset pięćdziesiąt rubli na rok assygnacyiami, po tysiąc dwieście rubli na rok, licząc rubel po pięćdziesiąt sztywerów Hollenderskich.

Dnia 10 Lipca (w obozie pod Szumlą). "Po zaświadczeniu przez Głównodowodzącego 2giem woyskiem o stateczney i gorliwey służbie będącego przy tem woysku, Doktora Radcy Kollegialnego Szlegela, naymiłościwiey mianuię go Radcą Stanu ze starszeństwem od dnia wysłużenia w randze teraźnieyszey naznaczonego terminu.,,

— Dnia 28go. —

N. Cesarz Jmość raczył wydać do Jenerała Majora Zasiadki, Naczelnika Artylleryi korpusu oblegaiącego Brailów, następuiący Reskrypt:

"W nagrodę pieczołowitości Waszey około opatrzenia Korpusu oblegaiącego potrze-

bami woiennemi, i około uzbroienia bateryy, również gorliwości i waleczności okazanych przez Was w czasie oblężenia twierdzy Braiłowa, Naymiłościwiey daruiemy Wam przesyłaiące się tu brylantowe znaki orderu S. Anny 1wszey klassy, zostaiąc ku Wam Cesarską Naszą łaską przychylni.,,

(podpisano) MIKOŁAY.

W obozie pod wioską Kurnały
dnia 25 Czerwca 1828 roku.

Takiż Reskrypt wraz z znakami orderu S. Anny 1wszey klassy bez brylantów, za wzorowe męztwo i gorliwość w służbie, okazane w czasie oblężenia twierdzy Braiłowa, mieli szczęście otrzymać: Jenerał-Major Połeszka, Dowódca 1wszey brygady 18tey dywizyi pieszey; Jenerał-Major Siwers, Dowódca 2giey brygady ułanów dywizyi Buhskiey; Jenerał-Major Reitern, dowodzący dywizyią Buhską ułanów, i Jenerał-Major Stiepanow, Dowódca 3ciey brygady 18tey dywizyi pieszey.

Gazeta Sankt-Petersburgska zawiera z Odessy pod dniem 14 b. m. następuiącą wiadomość:

"Onegday przybył tu z Mikołaiewa zbudowany tam statek parowy Odessa, który ma służyć do kommunikacyi miasta naszego z Krymem. Statek ten nadzwyczay iest pięknie urządzony. Mechanizm roboty P. Berda iest przewyborny. Siła iego wyrównywa sile 70ciu koni. Wewnętrzne rozporządzenie wcale iest wygodne dla podróżnych. Spodziewamy się, że do pierwszey żeglugi do Krymu statek ten parowy będzie gotowy dnia 22 b. m., potem będzie wypływał z Odessy każdey niedzieli, maiąc kierunek do Kozłowa (Eupatoria), ztamtąd do południowego brzegu do miasteczka Jałty, potem na powrót do Odessy. Może nawet w czasie naznaczonym będzie dochodził i do Teodozyi. Południowy brzeg Krymu, ta prześliczna część Państwa Rossyyskiego, stanie się teraz znaiomszą; wszyscy życzący go widzieć, mogą ciekawości swey zadosyć uczynić bez trudności i w każdym czasie. Rząd zaymuie się teraz rozrządzeniami, ażeby podróżni tak co do stołu, iak i w innych potrzebach nie doznawali naymnieyszego niedostatku. Wkrótce ogłoszona będzie taxa mieysc dla podróżnych i wiadomość o rozrządzeniach, iakie uczyni Zwierzchność Skarbowa względem wysyłania towarów.,,

Z Tyflis 13 Czerwca D. K.
(Z Ruskiego Inwalida.)

Dzisiay Woienny Gubernator Tifliyski, Jenerał Adjutant Sipiagin, miał szczęście otrzymać z Petersburga, przy odniesieniu się Ministra Cesarskiego Dworu, ubiory cerkiewne na ołtarz, ofiarnik i trzy powietrza, haftowane złotem, rękami NN. Cesarzowych Alexandry Fedorowny i Maryi Fedorowny, do nowey Cerkwi, urządzaiącey się w Erywanie, pod tytułem Pokrowy czyli Opieki Przenayświętszey Bogarodzicy. Wszystkie te ubiory odznaczaią się wybornością gustu i bogatą robotą; ale naydroższe z nich trzy powietrza, haftowane Nayiaśnieyszemi rękami Cesarzowych. Wkrótce one będą wysłane do Erywanu do sprawuiącego obowiązki Naczelnika Obwodu Armeńskiego, Jenerała Majora Xięcia Czawczawadze, i zostaną odesłane do swego przeznaczenia, iako nieoceniony zakład względów Nayiaśnieyszych Monarchiń dla krainy, zaczynaiącey kosztować dni szczęśliwych pod zasłoną Monarchy Rossyyskiego.

Z Paryża d. 18 Sierpnia.

Dnia 15 b. m. nowy Poseł Angielski, Lord Stuart, miał u Króla wstępne posłuchanie, który, iak Gazeta Francyi twierdzi,

zapewnił J. K. M. o uczuciach rządu Angielskiego względem utrzymania pokoiu. Monarcha nasz miał także oświadczyć, iż starać się będzie utrzymać dobre porozumienie pomiędzy obiema Mocarstwami; częścią, że wymaga tego interes Francyi i Europy, częścią też wdzięczność za przyięcie przez Angliią Emigrantów Francuzkich.

Wczoray po Mszy S. przyiął Król Xięcia Leopolda Koburgskiego.

Dnia 15 udał się Król do Kościoła Panny Maryi, dla znaydowania się na zwykłey coroczney processyi. W powozie J. K. Mci znaydowali się Delfin i Delfinowa, a reszta orszaku iechała w 7 powozach. J. K. M. powrócił o godzinie w pół do 5tey do Tuilleries, a o 5tey poiechał do St. Cloud.

Dnia 14 odwiedził Delfin wzorowe gospodarstwo w Grignon, obeyrzał z uwagą wszystkie iego odnogi i oświadczył nadzieię: że ten zakład, na który Król odstąpił wieś Grignon, przyłoży się do dobra publicznego.

Od Jenerała Maison nadeszło tu telegraficzne doniesienie pod dniem 17 b. m., że woyska, należące do pierwszego oddziału wyprawy do Morei, wsiadły iuż na okręty, i że on sam niebawnie wsiędzie i odpłynie. W drugim telegraficznem doniesieniu pod tymże dniem uwiadomia, że flotta iest iuż w gotowości do odpłynienia. Odeyście wyprawy dla tego się odwlekło, że w kraiu, do którego płynie nie znaydzie żadnych potrzeb, i dla tego musiano z sobą wszystko brać aż do kamieni na piece.

Niektórzy kupcy w Marsylii nie są kontenci z tey wyprawy, ponieważ obawiaią się o utracenie swobód handlowych w Egipcie. Z przeznaczonych do tego kraiu uczonych odpłynął tylko P. Champollion, P. Pariset z swemi towarzyszami zatrzymał się tu po nadeyściu telegraficznego z Paryża doniesienia.

Podług doniesień z Porto pod dniem 4 b. m. panuie tam straszny terroryzm, od którego nawet osiedli tam Francuzi nie są wolnemi.

Z Madrytu d. 7 Sierpnia.

Jeneralny kommissarz bractwa Santa Cruzada oznaymił, iż na obchód powrotu Króla 25 ubogich panien, oyców i sierot zapomoże z funduszu tego bractwa każdą osobę od 2 do 300 dukatów.

Wystawa płodów kunsztu i przemysłu odwiedzana iest codziennie od mnóstwa widzów.

Towarzystwo do zaprowadzenia żeglugi na rzece Guadalquivir i uprawy nadbrzeżów tey rzeki, otworzyło srebrną kopalnią w Guadalacanal.

Niektórzy spekulanci utworzyli tu towarzystwo pod nazwiskiem: *Varias Empresas*, które trudnić się będzie różnemi dla kraiu i dobra publicznego użytecznemi przedsięwzięciami. Naypierwszym iego zatrudnieniem będzie pomnożenie w Madrycie wody do picia, której od kilku lat znacznie ubyło.

Margr. Chaves, który przed kilku dniami tu przybył, miał posłuchanie u obecnych tu Xiężniczek Portugalskich, nader uprzeymie był przyięty i otrzymał od nich znaczną kwotę pieniędzy w darze. Pierwsza nagraniczna twierdza Portugalska Elvas oznaymiła wystrzałem z dział przybycie tego zacnego i gorliwego stronnika Don Miguel.

NN. Królestwo Ichmość i Infantowie cieszą się naylepszem zdrowiem w San Ildefonso, gdzie dawane bywaią świetne uczty.

Urodzay żyta i wina iest u nas tego lata nayobfitszy.

Z Lizbony d. 2 Sierpnia.

Przed trzema dniami przybył tu goniec Francuzki, po którego przybyciu odiechał zaraz zostaiący tu ieszcze Sekretrz poselstwa Francuzkiego, P. Latour-Maubung. Zdaie się, że przywiózł także rozkazy kapitanowi Francuzkiey fregaty.

Kompaniia ochotników odebrała rozkaz do wsiadania na okręty. Biedni ci ludzie zaciągnęli się tylko w mniemaniu, że ich służba ograniczać się będzie na wystąpieniu w mundurach przed Pałacem Ajuda i wykrzykiwaniu: niech żyie Don Miguel Iwszy; ale skoro odebrali inne przeznaczenie, o którem wcale nie myśleli, obięła ich trwoga i większa ich część płacze iak dzieci. Z resztą ich boiaźń nie iest próżną: wyprawa może wypaść nieszczęśliwie: Madeira, czyli główny do niey przystęp twierdza Funchal, iest warownem mieyscem, a Pułkownik Valdez, Gubernator wyspy, dał iuż dostateczne dowody męztwa swoiego i wierności do Don Pedro i konstytucyi.

Oczekiwane tu iest z niecierpliwością postanowienia rządu Angielskiego względem zamknięcia Madeiry. W uznaniu zamknięcia Porto odwołało się Ministeryum Angielskie do okoliczności, że Don Miguel nakazał go iako Rejent Portugalii. Ciekawi więc iesteśmy do iakiego więc wybiegu uciecze się Ministeryum Angielskie w tey mierze.

Z Rio-Janeiro przybvły tu dwa okręty z pismami. Policyia rozkazała zaraz stawić straż przed niemi. Dwóch przybyłych na tem okręcie kupców zapewniaią, iż Don Pedro odebrał wiadomości o zayściach w Portugalii po rozwiązaniu iuż Izb prawodawczych.

Nadzwyczayne uzbraianie czynione rzekomo przeciw wyspom Madeirze i Azorskim, uważane są iako odpór przeciw attakom Brazylii.

Niedawno Don Miguel udał się pierwszy raz przez ulicę Aurea do arsenału morskiego, dla zagrzania robotników swoią obecnością, gdzie iest uzbraiana eskadra przeciw wyspom niechcącym się iemu poddać. Około 20 ludzi pospólstwa szło za nim i krzyczeli: niech żyie! Widzący go iednak przeieżdzaiącego kupcy i inni ludzie zachowali milczenie i przestali na zdięciu kapeluszów. Don Miguel iechał na koniu nie uważał nikogo, nie odpowiadał na żadne pozdrowienie i na iego twarzy widać było wyraźnie gniew, iak mu się to przyięcie nie podobało.

Don Miguel uszłym do Hiszpanii konstytucyionistom nadał wyrok przebaczenia, z którego 800 żołnierzy, ale ieden tylko officer korzystali.

Tak tuteysi, iako też Oportscy cudzoziemscy kupcy czynią przygotowania do odiazdu.

Uwięzienia i konfiskaty maiątków nie maią końca. Maiętni ludzie piszą się na wszystkie składki dla skarbu, ażeby uniknęli podeyrzenia o przywiązanie do konstytucyi.

Z Londynu d. 16 Sierpnia.

Słychać, iż J. K. Wysokość Xiążę Klarencyi odbywać będzie obowiązki złożonego przez siebie urzędu, aż do utworzenia nowey Admiralicyi, na którey czele znaydować się ma Lord Melville. Podług Ministrowskiego pisma *Morning-Herald* za zły niektóre okoliczności od miesiąca między Xięciem Klarencyi i pierwszym Ministrem Xięciem Wellington, które zniewoliły pierwszego do złożenia swoiego urzędu. Jakkolwiek

przykro iest J. K. Mci (wyraża toż pismo) iż zasły takie okoliczności, które zniewoliły Wysokiego iego Brata do złożenia urzędu, nie uymuie iednak swego zaufania Xięciu Wellingtonowi. — Rozgłoszono także, lubo nie ma ieszcze pewności, że i P. Peel ustępuie z Ministeryum.

Pod dniem 8 b. m. Margr. Rezende i Vicehrabia Itabajana, pełnomocnicy Cesarza Brazylii, złożyli przed Wszechmocnym Sędzią wszech Mocarstw i sprawiedliwością wszystkich Monarchów Europeyskich uroczystą protestacyią przeciw uzurpacyi korony Portugalskiey względem ich Monarchy i iego córki. Zwołane przez Don Miguela 3 stany nazywaią obrzydłą fakcyią i mienią być rzczemi zarzuty przeciw Don Pedro. Uchwała Stanów w Lamego stanowi tylko, iż żaden nieportugalczyk nie może dziedziczyć korony Portugalskiey, ale Don Pedro iest w Portugalii zrodzony i naystarszym synem zmarłego Króla, a zatem nie utracił prawa dziedzictwa przez obięcie tronu Brazyliyskiego; zwłaszcza, że powyższa uchwała zabrania tylko, aby Portugalska Królewna nie wprowadziła na tron obcego szczepu, ale nie rozrządza, aby w Portugalii urodzony Królewicz przez osiągnienie innego tronu odpadał od Portugalskiego, czego wszystkie dowodzą dzieie.

Rocznica urodzin Xiężny Klarencyi obchodzona była dnia 13 b. m. wielkiemi statkowemi wyścigami. Nagrodą za wyprzedzenie do mety był srebrny puhar, którą otrzymał statek Venera, zostawiwszy daleko za sobą 5 innych łodzi.

Kupcy maiący listy z Madeiry zaprzeczaią wieści, iakoby Gubernator w wezwaniu do uzbroienia się mieszkańców, wezwał także osiadłych tam Anglików do chwycenia oręża, pod zagrożeniem, iż muszą wyspę opuścić. Gubernator, Pułkownik Valdez, ma mieć zresztą nie tylko od bogatych na wyspie Madeira zamieszkałych Portugalczyków zapewnione wsparcie, ale nadto 15,000 ludzi milicyi do swoiego rozrządzenia, i na wszystkich punktach poczynił dzielne do obrony przysposobienia. Odesłanie z wyspy Biskupa i większey części Don Miguelowi przychylnego duchowieństwa okazuie dotąd iego przewagę, lubo nie było tam ieszcze wiadomo, że konstytucyoniści w Portugali upadli.

W Anglii bawi teraz Hr. Walewski.

Z Gibraltaru donoszą, iż Brazyliyska fregata Elżbieta zabrała należący do rządu Portugalskiego bryg i że krążyć będzie pod brzegami Portugalskiemi.

Do doniesienia, iż rząd Francuzki stara się mocno o uwolnienie nawet posłanych już do niewoli do Egiptu Greków, dodaie Gazeta *Times*: Rząd Francuzki wdaie się teraz wszędzie, gdzie tylko idzie o usunięcie ucisku i niezważa na próżne wybiegi, któremi Ibrahim Basza usprawiedliwić chce swoie gwałty.

Gazeta Sidneyska pod dniem 25 Stycznia donosi o powrocie okrętu Research, który posłany był do wyspy Mallicalo (Nowey Hebridy) dla powzięcia dalszey wiadomości o losie Francuzkiego żeglarza Lapeyrouse. Zdaie się, że Kapitan tego okrętu Dillon znaczne poczynił odkrycia, i znaczną część do tego żeglarza około świata i iego towarzyszów należących rzeczy przywiózł, wraz z tyłem okrętu, na którym znayduią się ieszcze lilie Francuzkie. Kapitan Dillon odrysował także dokładną mappę tey wyspy.

Zaszłe dnia 12 Czerwca w Rio-Janeiro okropne zdarzenia opisuie Gazeta *Times* iak następuie: 500 Niemieckich żołnierzy posłanych zostało do Pernambuko, dla utrzymania spokoyności w tey prowincyi; ale że nie

byli kontenci z tey służby zwróconemi zatem zostali do Rio-Janeiro. Tu udzielili swoie nieukontentowanie swem ziomkom, z których do 1000 zebrało się w ich koszarach. Cesarz rozkazał zaraz obecnem woyskom wystąpić i udał się sam na mieysce zaburzenia; zapytano się Niemców czego chcą, na co oni odpowiedzieli: że byli iako spokoyni osadnicy do Brazyl wezwanemi i przybyli w widokach prowadzenia obywatelskich rzemosł; od służby milicyyney w swoich powiatach nie byli wymownemi, ale użycie ich do służby liniiowey uważaią za złamanie zawartey z niemi umowy i żądaią przyrzeczenia, aby na przyszłość od podobney służby byli wolnemi. Cesarz kazał im odpowiedzieć, iż wszyscy są więźniami. W tem Irlandscy żołnierze złączyli się z Niemieckiemi i przeciągali przez ulice, strzelaiąc do spokoynych mieszkańców, z których do 100 zabitych lub ranionych bydź miało, póki się Cesarz na nowo się nie pokazał. Niebezpieczeństwo tak mu się wielkie zdawało, iż wezwał pomocy stoiących w porcie Angielskich i Francuzkich okrętów; te posłały mu 450 Francuzkich i 250 Angielskich morskich żołnierzy, na których widok cofnęli się buntownicy. Cesarz przyrzekł kazać rozpoznać ich użalenia i onem zaradzić, poczem poddali się i do różnych mieysc bezpiecznych zaprowadzonemi zostali, dla oczekiwania rozpoznania rzeczy. Cudzoziemcom tym nie zbywa iednak na gruntewnych użaleniach, bo udaiąc się do Brazylii nie myśleli wcale o służbie woyskowey, a za przybyciem byli do niey przypuszczanemi; obchodzono się z niemi naysurowiey, odsełano do Bahii i innych mieysc, gdzie nawet wielu z nich miało z głodu pomierać. Jakkolwiek okropne iest to zdarzenie, nie smuci iednak kupców, bo sądzą, iż Cesarz skłoni się prędzey do zawarcia pokoiu z Buenos-Ayres. Podług innego listu z Rio-Janeiro nazaiutrz nastąpiło tam znowu zaburzenie woyskowe, ale nie wyrażono przez iakie woyska, czy cudzoziemskie, czy Brazyliyskie, ale zapewne przez cudzoziemskie, które Cesarz znowu ubietnicami sprawiedliwości uspokoił.

Od brzegów niższey Elby d. 23 Sierpnia.

Cesarsko-Austryiacki nadzwyczayny Poseł i pełnomocny Minister przy Dworze Hanowerskim, Baron Hruby Geleny, przybył do Hanoweru.

Do Hamburga nadeszło urzędowe doniesienie, że wyszłe na morze dwie woienne brygantyny Cesarza Marokańskiego przeznaczone są do zabierania okrętów tych Mocarstw, które nie trzymaią w Tangerze Konsulów, a szczególniey miast Anzeatyckich i w tym celu popłynęły na północ.

N. Król Jmć Szwedzki dozwolił pewną ilość zboża sprzedać z magazynów rządowych w Szwecyi do obu państw.

W Ersnäs w Szwecyi niewidomy wieśniak kopiąc ziemię dnia 2 Lipca znalazł pod kamieniem naczenie, w którem przy upadnieniu, gdy mu inni robotnicy wydrzeć go chcieli, brzęczała moneta, i wypadł z niego srebrny puhar około 25 łotów ważący. Rzecz ta rozpoznawana teraz iest przez mieyscowego urzędnika. — Podług doniesień z Gefle w ciągu ninieyszego lata na wiele zwierząt napadały niedzwiedzie, które po inne czasy rzadko się w tey okolicy pokazuią.

Wielkorządca Norwegii, Hr. Platen, powrócił dnia 8 b. m. do Chrystianii. — Dnia 25 b. m. spuszczona zostanie z warsztatu w Hortan pierwsza w Norwegii zbudowana fregata.

DODATEK
DO Nro 71.
GAZETY KRAKOWSKIEY

Z KRAKOWA DNIA 3 WRZEŚNIA 1828 ROKU WE SRODĘ.

OBSERWACYIE METEOROLOGICZNE.

Barometr dla lepszego porownania zredukowany na O° Reaumira.

Dzień godzina	Barometr z reduk: na O° R.	Therm: czyli stop: zim i ciepła	Higrometr	Wiatr	Stan Atmosf:	UWAGI.
Sierp.	cali lin:	stopnie	stop:			
god: 7	27 3, 857	+12. 5	89	Wschodni słaby	Chmury	
12	,, 4, 217	+18. 2	77	,, ,,	Pochmurno	
30. 3	,, 4, 258	+17. 8	77	,, ,,	,, ,,	
9	,, 4, 710	+12. 7	92	,, ,,	,, ,,	Deszcz.
7	27 4, [illegible]	+13. 0	92	Wschodni średni	Pochmurno	
31. 12	,, 4, 016	+15. 5	86	,, słaby	,, ,,	Deszcz.
3	,, 3, 909	+14. 1	90	,, ,,	,, ,,	,,
9	,, 3, 674	+12. 6	93	,, ,,	,, ,,	
Wrześ: 7	27 3, 672	+12. 0	94	Zachodni słaby	Pochmurno	o g. w pół do 5 Połn:
12	,, 3, 772	+17. 0	77	,, średni	Chmury	wicher i deszcz.
1. 3	,, 3. 891	+17. 1	75	Połud: Za. średni	,, ,,	
9	,, 4, 009	+13. 0	80	,, ,,	Pogoda z chmur:	

J. *Steczkowski*, Z. A. O.

Z Odessy d. 4 (16) *Sierpnia* D. K.

Dziennik tuteyszy zawiera co następuie:

Onegday w Kościele Katedralnym odśpiewano *Te Deum* w obecności N. Cesarza Jmci i N. Cesarzowey Jmci i J. C. Wys: W. Xięcia Michała z powodu zdobycia twierdzy Poti. Poseł Angielski, Minister Duński Konsulowie zagraniczni, Jenerałowie i Urzędnicy cywilni i woyskowi znaydowali się na tey uroczystości.

N. Cesarz Jmć odprawił dnia wczorayszego przegląd dwóch szwadronów ułanów Bugskich i parku artyleryi stoiącey obozem niedaleko rogatek mieyskich. N. Cesarz był zupełnie zadowolony z wyborney postawy tego woyska i dokładności wykonanych obrotów woyskowych.

Pośpieszamy udzielić czytelnikom naszym szczegółów dotyczących się wzięcia Poti przez woyska nasze w dniu 15 Lipca; Stosownie do rozkazów Jenerała Adjutanta Sipiagina, Jenerał Major Hesse, uformowawszy oddział woysk rozłożonych w Królestwach Imerycyi i Mingrelii, do którego dodał korpus milicyi Mingreliyskiey, dowodzoney przez Dadiana, panuiącego ich Xięcia, obległ twierdzę Poti w dniu 3 Lipca i rozpoczął natychmiast przeciwko niey ogień z 3ch bateryy, Po 6ściodniowem strzelaniu z dział, które naymocniey uszkodziło budowy twierdzy i otworzyło znaczny wyłom, osada złożona z mieszkańców różnych prowincyy sąsiednich, złożyła broń, pod warunkiem, że iey będzie wolno powrócić do domów, Dział 44, chorągwi 13 i znaczny zapas ammunicyi i żywności dostały się w moc woysk naszych, Położenie Poti, które panuie uyściu rzeki Piona, iest ważnem dla Rossyi nabyciem. Tymczasem strata nasza podczas całego oblężenia nie wynosi więcey iak 7 zabitych i 14 ranionych, między któremi nie masz ani jednego Officera.

Fregata Cesarska Standart zawinęła wczoray rano do naszey zatoki z Kistendży; między podróżnemi będącemi na pokładzie znayduią się: Xiążę Filip Hessen-Homburg, Xiążę Mortemart, Poseł nadzwyczayny Króla Jmci Chrześciiańskiego na Dworze Rossyyskim, Jenerał Porucznik Dörnberg nadzwyczayny Poseł Króla Jmci Angielskiego i Hanowerskiego, i Hrabia Nostitz, Jenerał Porucznik w służbie Pruskiey.

Z Bruxelli d. 19 Sierpnia.

Dnia 8 b. m. zatwierdził N. Król Jmć wyrok Kommissarza jeneralnego w Zachodnio-Indyyskich naszych posiadłościach, mocą którego port S. Eustachego ogłosił za wolnohandluwy.

Prywatne listy z Moguncyi donoszą, że układy między Niderlandami i Prussami względem żeglugi na Renie są iuż ukończone i wkrótce będą ogłoszone.

Dnia 15 b. m. uwięziono w Gandawie cudzoziemca, który mienił się bydź Xięciem Beaufort. W kieszeni iego znaleziono gwoździe obwiniony długim powrozem, a w parasolu sztylet. Jeden z tamecznych mieszkańców oświadczył, iż podeyrzanego tego cudzoziemca widział przed kilku laty w Paryżu, gdzie na ówczas był urzędnikiem pocztowym i nazywał się Moncy.

Do Królewskiego stada klacz w Walderfang (Xięztwie Luxemburgskiem) nadeszło z Rossyi 14 nadzwyczayney piękności ogierów.

Od brzegów Menu d. 22 Sierpnia.

J. K. Wysokość Xiążę Kumberlandyi, powracaiąc z synem swoim Xięciem Jerzym z Londynu, przybył dnia 18 b. m. do Akwisgranu i nazaiutrz udał się do Hanoweru. Xiążę ten wypływaiąc z Woolwich na Królewskim parowym statku Kometa, miał zamysł zawinąć do Rotterdamu i odwiedzić N. Króla Jmci Niderlandskiego w Hadze, ale burzliwa pora zmieniła układ iego podróży.

Katoliccy mieszkańcy Freyburga w Brysgowii postanowili przez wdzięczność za utworzenie Arcybiskupstwa wystawić J. K. Wysokości Wielkiemu Xięciu Badeńskiemu pomnik z kólosalnym Jego wizerunkiem z bronzu. Już złożyli na to pieniądze i Wielki Xiążę zezwolił na ich żądanie, gdy zapytali się na nowo Wielkiego Xcia, czyliby pieniędzy przeznaczonych na pomnik użyć nie mogli na zbudowanie nowego w Freyburgu Ewanielickiego kościoła, gdyż Ewanielicy w Freyburgu nader mały posiadaią, co okazuie nader piękny przykład tolerancyi i prawdziwie chrześciiańskiey miłości w teraźnieyszych

czasach. Wielki Xżę był bardzo z tego kontent i nader łaskawem własnoręcznem pismem z tego względu zaszczycił miasto Freyburg.

Dla podniesienia handlu Wielkiego Xięstwa Hesko-Darmstatckiego, zezwolił Wielki Xżę, aby podczas jarmarku Frankfortskiego tak kraiowey, iako też cudzoziemcy składali swoie towary w Offenbach i one bez żadney opłaty przez ten czas sprzedawali.

N. Król Jmość Bawarski rozesłał do powiatów Królestwa, gdzie znayduią się synagogi żydowskie, plan nauk Izraelitów. Nauki zaczynać się maią w szkołach początkowych od wieku roku 8, w gimnazyiach od 13, w Uniwersytetach od 18go, a w Talmudowych naukach od 20.

Nieustaiący deszcz poczynił w dolinach Szwaycarskich niezmierne szkody. Domy, mosty i gościńce są zburzone, a płaszczyzny wraz z winnicami zalane. Gościniec Simploński nie iest wcale do przeiechania.

Od granic Tureckich d. 14 Sierpnia.

Podług doniesień z Bukarestu oczekuią tam 25,000 ludzi gwardyi Cesarsko-Rossyyskiey. Park artyleryi złożony z 12tu wielkich dział, ktory dawniey stał w Urcyteni przybył dnia 21 Lipca do Persatieny na prawy brzeg rzeki Argis i udać się ma przeciw twierdzy Giurgewo. Bombardowanie Sylistryi iest tak dzielne, iż dnia 21 i 22 huk dział słyszany nawet był w Bukareście.

Władzom Rossyyskim udało się nakoniec przytłumić morową chorobę nietylko w Bukareście, ale i całey Wołoszczyznie; od kilkunastu dni niema iuż przypadku śmierci w okolicach, w których ta choroba wybuchnęła. Na kwarantannę Wołoszczyzny przybyli dnia 26go Lipca z główney kwatery Rossyyskiey, Cesarsko Rossyyski Radca stanu Hr. Bulgari, i Radca nadworny Hr. Panin, zkąd po odbytey kwarantannie z swoiemi orszakami udadzą się przez Wiedeń na Archipelag. Radca stanu Bulgari przeznaczony iest na Rossyyskiego pełnomocnika przy rządzie Greckim.

W lesie o pół godziny drogi od Jass zawiązała się banda rozbóyników, która iuż wielu podróżnych złupiła.

Z Stambułu piszą, iż mimo rozsiewanych codziennie pomyślnych wieści, nieprzestaie się Porta uzbraiać. Nietylko przechodzą ustawicznie przez Adryanopol kontyniensa z Europeyskich prowinnicyy do obozu pod Szumlą, ale także przybywaią codziennie do okolic Stambułu oddziały woyska z Azyi, pomiędzy któremi widzieć się niedawno dał kilkotysiączny korpus jazdy Kurdyyskiey pod dowództwem iedney Amazonki.

Wszyscy obcy officerowie, jakiego bądź narodu, znayduiący się w obozie pod Szumlą i w twierdzach, odbrali rozkaz powrócenia do Stambułu dla cwiczenia milicyi. Z wyraźnego rozkazu Sułtana zabroniony iest zwyczay urzynania uszów zabitym nieprzyiaciołom, tudzież odsyłanie jeńców do stolicy, do prowincyy maią bowiem bydź odsyłanemi.

W woysku Tureckim, a zwłaszcza w obozie pod Szumlą, okazuie się poczęści duch nieposłuszeństwa byłych Janczarów i Hussein-Basza z wielką trudnością ziednać sobie może posłuszeństwo. I tak dnia 17go Lipca Bimbaschi, dowódca pułku jazdy, który w potyczce nie dopełnił swey powinności, zagrożony był od Hussein Baszy, iż ieśli ieszcze raz podobnie postąpi, głowę straci, miał z pistoletu do Husseina wystrzelić, ale go chybił, poczem ten dobył pałasza i rozpłatał mu głowę. Pułk, który zemścić się chciał za swego Naczelnika, został z rozkazu Husseina zarąbany.

Narady Posłów trzech sprzymierzonych Mocarstw zacząć się maią w Korfu w połowie Sierpnia. Z strony Greków przybydź tam ma, podług iednych listów deputacyia, a podług innych Prezydent. Hr. Capodistrias, który teraz powrócił z swego obiazdu do Poros. Wyznaczenie w Poros rządowey kommissyi na czas niebytności Prezydenta, która składać się ma z członków Kondurıotti, Zaimi, Maucomichali i Hr. Viario Capodistrias, nadaie ostatniemu twierdzeniu niciakie podobieństwo. Podług wszystkiego, co się słyszeć daie, skarb Grecyi przychodzi coraz do większego porządku, tak iż wkrótce będzie w stanie dopełnić wiernie przyiętych przez ten nowy kray obowiązków. Równie iest ważnem zaprowadzenie sądownictwa, i wyznaczenie kommissyi z biegłych w prawie do wypracowania xięgi praw dla Grecyi.

UWIADOMIENIE.

Niezmordowany Wydawca Biblijotekı Chrześciiańskiey ogłosił prenumeratę Katechizmu, powszechnie Montpeliańskim zwanego. Znane to dzieło i słusznie przez Kommissyią Rząd: W. R. i O. P. zalecone, składa się z trzech Tomów in 8vo. — Obszernieyszy iego Prospekt znayduie się w Krakowskim Konsystorzu, który upoważniony iest do zbierania prenumeraty. Cena iednego exemplarza całego dzieła kosztuie zł. Pol: 16.

Dnia 1 i 2 Września 1828 r.
Cena Zbóż różnego gatunku na Targu w Krakowie sprzedawanych.

Korzec	1. Zł. gr.	2. Zł. gr.	3. Zł. gr.	4. Zł. gr.
— Pszenicy	20 —	18 —	16 —	14 —
— Żyta	11 15	10 15	10 —	8 15
— Jęczmienia	11 —	9 —	7 15	7 —
— Grochu	14 —	12 —	11 —	— —
— Owsa	5 6	4 15	3 20	— —
— Jagieł	18 15	17 —	16 15	15 —
— Rzepaku	16 —	14 —	— —	— —

LOTERYIA KRAIOWA.

W 310 Ciągnieniu dnia 3go Września 1828 roku w przytomności Osób od Rządu do tego wyznaczonych, wyciągnięte z koła zostały Numera następuiące:

12. 74. 21. 82. 6.

Przyszłe 311 Ciągnienie dnia 10go Września 1828 r. przypada.

DONIESIENIA.

W dniu 5 Września 1828 r. o godzinie 10tey ranney, w Krakowie gmachu Sukiennicach, w drodze exekucyi Sądowey, odbędzie się publiczna Licytacyia, iako to: sukien mężkich, bryczki, pierścionków złotych, szpady i t. p. Chęć licytować maiących podpisany na czas i mieysce oznaczone zaprasza.

W Krakowie dnia 29 Sierpnia 1828 r. Teodor *Jaworski*, Kom: Sąd.

Dnia 9go na Stawkach niedaleko Chrzanowa, w drodze exekucyi Sądowey, sprzedany będzie garniec miedziany do palenia wódki z wężem i pokrywą w dobrym stanie, tudzież krów sześć, buhak, koni para, bryczka i wóz kuty, sprzęty domowe, zboże w snopniu różnego gatunku; dnia 10 w wsi Jankowice na Folwarku Gminie Lipowiec, odbędzie się Licytacyia: mebli pokoiowych i trzech sztuk bydła; dnia zaś 11 w wsi Luszowice Gminie Kościelec będą licytowane: konie, krowy, jałownik, wóz kuty, żyto, owies i jęczmień w snopiu, siana i t. p. sprzęty drobne domowe, a to d. m. i r. w godzinach zwyczaynych, to iest: o 10tey zrana, i o 2giey z południa; maiących zatem chęć kupna, podpisany w oznaczone mieysca i czasy, z gotowemi Courant pieniądzmi zaprasza.

W Chrzanowie dnia 1 Września 1828 r. Tomasz *Jaworski*, Kom: Sąd.

Osoba maiąca w edukacyi własnych dwóch synów, kwalifikowana do utrzymywania Uczniów Licealnych na stole, niniieyszym zawiadomia Szanownych Obywateli chcących synów swych na rok następuiący szkolny lokować, iż wziąwszy ku temu celowi obszerny i bliski Lokal, w przecznicy S. Anny pod L. 315 tychże Uczniów na stół za pomierną cenę przyymować ofiaruie się, a to z praczką, usługą, dozorem domowym i korrepetytorem, zgoła z zupełnem zastosowaniem się do przepisów Wysokiey Władzy Edukacyyney i woli WW. Rodziców; a poświęcaiąc się zupełnie temu zawodowi, pochlebia sobie, że Szanowni Rodzice raczą ią swym zaszczycić zaufaniem; ktoby przeto w tey mierze życzył sobie układów, raczy się zgłosić pod L. 316 przy Ulicy S. Anny na drugiem piętrze. *A. K.*